

[Ninn-Hansen.]

ning skulle gøre dem mindre egnede til deres opgaver som oplysningsbevægelser og derigennem mindre værdige til de økonomiske tilskud, de modtager fra staten og kommunerne. Jeg kan ikke tilslutte mig en sådan kritik. Det er ikke partipolitisk propaganda, der drives i oplysningsforbundene. Undervisningen bliver næsten alle steder gennemført på en fortrinlig måde, og de enkelte oplysningsforbunds hele virksomhed foregår på en selvstændig måde i forhold til de pågældende partier. Det, der ligger til grund for oplysningsforbundene, er en idé, der ganske vist fjerner dem fra den neutralitet, der fra visse sider vurderes højt, men til gengæld giver denne idé bevægelserne mulighed for at foretage kulturfremstød, at skabe kulturbrydninger og derigennem bidrage til, at dansk folkeligt liv får et nyt indhold. Den politiske virksomhed i Danmark har igennem tiderne haft sit udspring i folkelige brydninger og folkelig oplysning. Forhåbentlig vil oplysningsforbundene kunne sætte den gæringsproces i gang, der er en forudsætning for et levende demokrati.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Jeg var noget overrasket ved at høre den konservative ordfører bebude, at man ikke skulle forvente, det konservative parti ville interessere sig for at få dette forslag gennemført snarest. Jeg er overrasket over det, fordi det var en konservativ minister, der fremsatte et forslag med omtrent samme indhold for godt et halvt år siden, og det var formentlig i den hensigt og med det formål, at forslaget skulle gennemføres. Dengang mærkede jeg også en vis kølighed fra det konservative partis side, men jeg har da ment, at når en minister mødte med et forslag i rigsdagen, var det meningen, at han ville have det gennemført. Hvad er egentlig grunden til, at man fra konservativ side nu ikke interesserer sig for at få forslaget igennem?

Det kan da ikke komme partiet overraskende, hvad der står i dette forslag. Det ærede medlem hr. Carsten Raft har deltaget i alle kommissionsmøder — ja, det har han måske ikke, men i hvert fald var han med i kommissionsarbejdet, så længe kommissionen arbejdede — og det ærede medlem, forstår jeg, havde sit parti bag sig, da han gav

tilslutning til forslaget i den udformning, hvori det foreligger nu, både med § 3 om udvidet undervisningspligt og alt det øvrige, som det ærede medlem hr. Ninn-Hansen rejste indvendinger imod. Hvad er grunden til, at det konservative parti nu ikke interesserer sig for at gennemføre, hvad deres repræsentant i kommissionen, hvad deres minister i sin tid interesserede sig for at få igennem?

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen siger, at han og hans parti vil værne friheden i skolen overfor den tvungne undervisning, som her foreslås, og det er naturligvis meget betryggende, at de konservative vil værne friheden i skolen, men det er ikke nødvendigt i forbindelse med det forslag, der foreligger; her er ingen, der vil tvinge nogen til at gå i skole. Jeg skal på et senere tidspunkt sige nogle ord om § 3, som der allerede er sagt noget om af de foregående ordførere. Men jeg synes som sagt at det har interesse at få klaret, hvad grunden er til, at det konservative parti nu efter at have haft en repræsentant med i kommissionen, som har givet fuld tilslutning til forslaget, og efter at partiets egen minister er mødt her i folketinget med et forslag, som jeg regner med at han ønskede gennemført, nu er blevet så køligt, at det erklærer, at man ikke skal regne med dets tilslutning til en hurtig gennemførelse.

Løvrigt vil jeg forsøge på at indstille mig på den nye forretningsordens princip, at man ved første behandling væsentligt skal beskæftige sig med det principielle — det må jeg erkende at den ærede konservative ordfører også i væsentlig grad gjorde. Vi har jo drøftet enkeltheder i forslaget i foråret, og også af den grund synes jeg der ikke er megen anledning til nu at tage enkeltheder op i almindelighed.

Må jeg sige som et udtryk for den almindelige opfattelse i ungdomsskolekommissionen, som har udarbejdet grundlaget for det forslag, vi behandler, at alle dér var enige om, at ungdomsundervisningen skal bygge på det grundlag, som er tilvejebragt gennem det frivillige, folkelige oplysningsarbejde. Det, vi forstår ved ungdomsarbejde i Danmark, bygger på frivilligt grundlag. Det er skabt af folkerørelserne, ikke af staten, ikke af kommunerne, men af folkelige kredse på land og i by, og der er dog en hel del i gang: